

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
förfarandet vid utnämning till vissa tjänster vid häradsämbetena**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Denna proposition ansluter sig till vissa tjänsteregleringar vid häradsämbetena som följer av lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen. Den statliga lokalförvaltningsreformen genomförs enligt statsrådets beslut den 1 januari 1996.

Den föreslagna lagen innehåller stadganden om ett system för hur de som innehar chefs-, åklagar- och utmätningsmannatjänster vid de nuvarande polisdistrikten, stadsfiskalsämbetena

och stadsfogdeämbetena rekryteras till motsvarande tjänster vid häradsämbetena.

Enligt propositionen är det av skäl som ansluter sig till det praktiska utnämningssförfarandet ändamålsenligt att begränsa rekryteringen till det län där tjänsten i fråga är placerad. I annat fall blir rekryteringsförfarandet orimligt långsamt och invecklat.

Lagen avses träda i kraft så snart den har godkänts och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Enligt 3 § lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen (126/92) ordnas den statliga lokalförvaltningen häradsvis. Statsrådet har genom sitt beslut av den 23 december 1992 (1464/92) delat in landet i 95 härad och den 14 april 1994 beslutat om häradens ämbetsverkstyp och deras språkliga indelning (281/94). Fristående ämbetsverk finns enligt 1 § i sistnämnda beslut i de härad till vilka Helsingfors stad, Lahtis stad, Uleåborgs stad, Tammerfors stad och Åbo stad hör. I övriga härad finns ett häradsämbete.

Enligt 2 § förordningen om häradsämbete (859/94) är häradsämbetet på lokal nivå allmän förvaltningsmyndighet som lyder under länsstyrelsen. Dessutom sköter häradsämbetet polis-, åklagar- och utsökningssuppgifter samt, enligt vad som stadgas särskilt, andra lokalförvaltningsuppgifter.

Enligt 5 § förordningen om häradsämbete finns vid ett häradsämbete, om inte annorlunda stadgas särskilt, enheter åtminstone för polis-, åklagar- och utsökningssuppgifter.

Enligt regeringens proposition med förslag till lag om registerförvaltningen (RP 310/1993 rd) ändras de nuvarande registerbyråerna, vilka

fungerar som folkbokföringsförvaltningens lokala myndigheter, till magistrater som ansluts till den statliga lokalförvaltningen såsom enheter vid häradsämbetena eller i vissa stora städer som fristående ämbetsverk.

2. Nuläge och föreslagna ändringar

För närvarande är landet indelat i 234 polisdistrikt, 26 stadsfogdeämbeten, 26 stadsfiskalsämbeten och 59 registerbyråer i härad. Av polisdistrikten är 208 länsmansdistrikt och 25 polisnärättningar. Dessutom finns Ålands polisdistrikt. Länsmansdistrikten sköter polis-, utsökningss- och åklagaruppgifter. Länsmannen är såväl chef för polisdistriktet som utmätningsman och åklagare. I de största polisdistrikten sköter dock biträdande länsmannen åklagaruppgifterna. I vissa länsmansdistrikt sköts utsökningssuppgifterna av en avdelningschef. Vid stadsfogdeämbetena är stadsfogden utmätningsman och vid stadsfiskalsämbetena är stadsfiskalen åklagare. Chef för registerbyrån är häradsskrivaren.

Den statliga lokalförvaltningsreformen träder enligt statsrådets beslut (860/94) i kraft den 1 januari 1996, då ovan nämnda uppgifter

överförs till häradsämbetets polis-, åklagar-, utöknings- och registerenheter. Avsikten är att för ledningen av enheterna inrätta en tjänst som chef för enheten, vilken i polisenheten vore polismästare, i åklagarenheten häradsfiskal samt i utökningsenheten häradsfogde. Samtidigt indras de nuvarande tjänsterna som länsman, biträdande länsman, avdelningschef vid länsmansdistrikt, polismästare, stadsfiskal och stadsfogde. Om regleringen av häradsskrivarnas tjänster stadgas särskilt. Utöver cheftjänsterna inrättas ett nödvändigt antal tjänster som åklagare och utmätningsman.

I 9§ 3 mom. lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen sägs att när lokalförvaltningsuppgifter ordnas så som lagen avser förflyttas den ordinarie personal som sköter dessa uppgifter till uppgifter på motsvarande nivå. Enligt statstjänstemannalagen (750/94), som trädde i kraft den 1 december 1994, är det inte längre möjligt att flytta en tjänsteman från en tjänst till en annan.

I samband med lokalförvaltningsreformen ändras tjänstemännens uppgifter, tjänstebestämmelser och delvis även anställningsvillkoren och tjänstestället. För att säkerställa tjänstemännens rättsskydd föreslås att rekryteringen sker genom ett utnämningsförfarande i enlighet med den föreslagna lagen. Regleringen på lagnivå beror också på att det av skäl som ansluter sig till det praktiska utnämningsförfarandet vore ändamålsenligt att begränsa rekryteringen till det län där tjänsten i fråga nu är placerad. I annat fall blir rekryteringsförfarandet orimligt långsamt och invecklat.

Beträffande andra tjänstemän än de som nämns i lagen är avsikten att genomföra tjänsteregleringarna så att tjänsterna överförs till det nya ämbetsverket med nuvarande benämningar.

Om överföringen av registerbyråernas personal till uppgifter på motsvarande nivå vid magistraterna stadgas i lagen om registerförvaltningen och den förordning som ges med stöd av den. Personalens uppgifter och benämningar förblir huvudsakligen desamma som tidigare.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga ekonomiska verkningar. Den föreslagna lagen innehåller stadganden om ett system för rekrytering av dem som innehar chefs-, åklagar- och utmätningsmannatjänster vid de nuvarande polisdistrikten, stadsfiskalsämbetena och stadsfogdeämbetena till motsvarande tjänster vid häradsämbetena.

4. Beredningen av propositionen

Förslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet. Angående förslaget har utlåtande begärts av justitieministeriet, justitiekanslersämbetet, länsstyrelserna, polisinspektionen i Helsingfors, Poliisijärjestöjen Liitto ry, Suomen Nimismiesyhdistys ry, Valtion ja erikoispolvelujen ammattiliitto VAL ry, Poliisilakimiehet ry, Suomen Kaupunginviskaaliyhdistys ry, Suomen Kaupunginvoutien yhdistys — Stadsfogdarnas i Finland Föreningen ry, Oikeushallinnon henkilökunta OHK ry, Suomen Ulosottoapulaisten yhdistys — Exekutionsbiträdenas i Finland Föreningen ry, Suomen Henkikirjoittajayhdistys ry och Lääninhallinnon ja väestökirjanpidon henkilökuntaliitto LVL ry.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1§. I paragrafen föreslås ett stadgande om lagens tillämpningsområde. I stadgandet uppräknas de tjänster som chefer, utmätningsmän och åklagare vid häradsämbetenas enheter där nuvarande personal placeras. Lagen tillämpas endast på häradsämbeten. Fristående ämbetsverk finns i de härader till vilka Helsingfors, Lahtis, Tammerfors, Åbo och Uleåborgs städer

hör. I dessa härader stannar de nuvarande polisinspektionernas, stadsfiskalsämbetenas och stadsfogdeämbetenas personal kvar i sina egna tjänster. Till Lahtis härader och Uleåborgs härader ansluts de omgivande länsmansdistrikten. Länsmännen från dessa länsmansdistrikt kan anmäla sig till de tjänster vid länets häradsämbeten som nämns i denna paragraf. Ifall nya tjänster inrättas i samband med reformen förklaras de lediga enligt gängse praxis.

Eftersom inga väsentliga ändringar inträffar i häradsskrivarnas benämningar, uppgifter, anställningsvillkor och tjänsteställen är det ändamålsenligt att lämna denna tjänstemannagrupp utanför denna lags tillämpningsområde.

2 §. Enligt 9 § 3 mom. lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen garanteras den nuvarande ordinarie personalen i samband med organisationsreformen uppgifter på motsvarande nivå i den nya organisationen. Av denna anledning kan de nya tjänsterna inte förklaras allmänt lediga. Ifall det efter att den ordinarie personalen rekryterats till de nya tjänsterna finns behov av att utnämna flera anställda till de uppgifter som nämns i 1 § förklaras tjänsterna lediga på normalt sätt.

3 §. I paragrafen föreslås en förteckning över de tjänster vilkas ordinarie innehavare kan anmäla sig till de tjänster som inrättas vid häradsämbetet och som nämns i 1 § 1 mom. Personalgruppen är i enlighet med 9 § lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen begränsad till de ordinarie tjänstemän som nu sköter motsvarande uppgifter. Eftersom rekryteringsförfarandet omfattar alla ordinarie tjänstemän som innehar tjänster som nämns i denna paragraf överstiger deras antal 400, vilket med tanke på den praktiska rekryteringen gör det nödvändigt att begränsa anmälmöjligheten till länets område i det första anmälningsförfarandet. Personalen kan anmäla sig till de nya tjänster som inrättas vid alla häradsämbeten inom länets område och därför kan man anta att utnämningsförfarandet blir ganska tungt, även om det begränsas på detta sätt.

Vissa av de tjänster som nämns i paragrafen är för närvarande besatta med personer som innehar sin nuvarande tjänst med stöd av dispens och inte uppfyller behörighetsvillkoren för de tjänster som inrättas. De behörighetsvillkor som nu finns i förordning är också delvis lägre än vad som torde komma att stadgas för de tjänster som inrättas. Eftersom utgångspunkten är att alla personer som innehar de nuvarande tjänsterna skall placeras i nya uppgifter, föreslås i paragrafen ett stadgande om att till de tjänster som inrättas kan utnämnas även en person som inte uppfyller behörighetsvillkor.

4 §. I paragrafen föreslås ett stadgande om förfarandet i det fallet att någon tjänsteman som innehar en tjänst som nämns i 3 § efter den

länsvisa rekryteringen inte blir utnämnd till den tjänst till vilken han anmält sig. I detta fall begränsas inte längre anmälningsförfarandet till länets område, utan man kan anmäla sig till de tjänster som fortfarande är lediga i hela landet.

5 §. Utnämningsförfarandet torde bli rätt invecklat trots att det i första hand begränsas till länets område. Utnämmande myndighet till polisenhetens tjänster och registerenhetens tjänster är länsstyrelsen med stöd av förordningarna om förvaltningsområdena i fråga. Utnämningbefogenhet beträffande de tjänster vid åklagarenheten som nämns i 1 § innehas av justitiekanslersämbetet och beträffande motsvarande tjänster vid utsködningsenheten av justitieministeriet. För de praktiska arrangemangen i anslutning till utnämningsförfarandet föreslås en samarbetsgrupp bli tillsatt till vilken de utnämmande instanserna utser representanter. Gruppen skall inte utöva utnämningbefogenhet utan dess uppgift skall vara att koordinera information om till vilka tjänster anmälningar har kommit och informera representanterna för gruppens olika instanser om till vilka tjänster utnämningar har gjorts. På detta sätt kan man i stor utsträckning undvika överlappande utnämningar och de återtaganden som de skulle leda till.

6 §. Med undantag för ansökningsförfarandet och begränsningarna gällande behörighetsvillkoren överensstämmer utnämningsförfarandet med stats tjänstemannalagstiftningen och förordningarna om förvaltningsområdena i fråga, och avsikten är inte att genom denna lag stadga om några undantag.

7 §. I paragrafen skall stadgas om bemyndigande att utfärda förordning.

8 §. I paragrafen föreslås ett stadgande om att åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfast. För de praktiska arrangemangen på häradsnivå i anslutning till genomförandet av lokalförvaltningsreformen ansvarar i stor utsträckning cheferna för ämbetsverkets enheter och framför allt häradslänsmannen, som blir

chef för ämbetsverket. För att de praktiska arrangemangen, t.ex. rekryteringen av annan personal än den som nämns i denna lag, skall fås i gång borde lagen träda i kraft senast så snart de substanslagar som reglerar verksam-

heten inom de olika förvaltningsområdena har antagits och blivit stadfästa.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag.

Lag

om förfarandet vid utnämning till vissa tjänster vid häradsämbetena

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Denna lag tillämpas vid utnämning första gången till de tjänster som polismästare, ledande häradsåklagare, häradsåklagare, ledande häradsfogde och häradsfogde som har inrättats vid de häradsämbeten som avses i 4 § lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen (126/92).

Lagen tillämpas inte på tjänster vid sådana fristående ämbetsverk som avses i den paragraf som nämns i 1 mom.

2 §

De tjänster som nämns i 1 § 1 mom. får besättas utan att de förklaras lediga.

3 §

De tjänstemän som tills vidare har utnämnts till en tjänst som polismästare, länsman, biträdande länsman, stadsfogde, avdelningschef för utökningsavdelningen vid länsmansdistrikt, förste stadsfiskal och stadsfiskal kan när denna lag träder i kraft anmäla sig till de tjänster som nämns i 1 § 1 mom. i det län där deras tjänst är placerad.

Till en tjänst som nämns i 1 § 1 mom. kan utnämnas en person som inte uppfyller behörighetsvillkor.

4 §

Om en tjänsteman som nämns i 3 § 1 mom.

efter det första anmälningsförfarandet inte har utnämnts till en tjänst som nämns i 1 § 1 mom., kan han anmäla sig till de i 1 § 1 mom. nämnda tjänster i hela landet som fortfarande är lediga.

5 §

För de praktiska arrangemangen i anslutning till genomförandet av utnämningförfarandet tillsätter inrikesministeriet en samarbetsgrupp, till vilken justitieministeriet, inrikesministeriet, justiekanslersämbetet och länsstyrelserna utser representanter.

6 §

Om den utnämmande myndigheten och utnämningförfarandet gäller i övrigt vad som stadgas särskilt.

7 §

Närmare stadganden om anmälningsförfarandet och arbetsgruppen skall vid behov utfärdas genom förordning.

8 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 13 januari 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Inrikesminister *Mauri Pekkarinen*